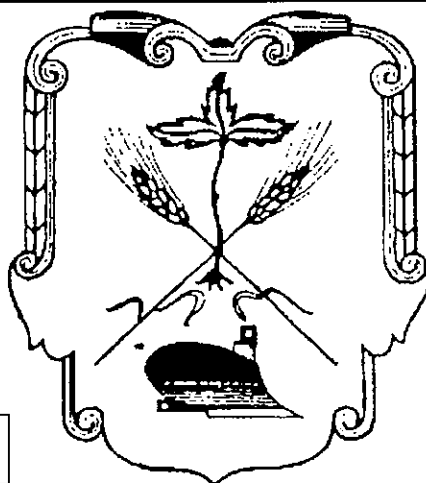

5. szám 2000. MÁJUS

GALGA

HÉVÍZ

Havonta megjelenő olvasnivaló

AZ ÉDESANYÁKNAK

József Attila

AZ ÉDESANYJÁNAK

Rajzás és nyüzsögés szivemben,
széllé kellene kerekednem,
ablakról ablakra szétfutni
s függönyötökben elaludni.

Jobbkezed csendes órazengés,
balkezed télesterengés.
Örülök néked ködön át is,
ledobnék érted pacsirtát is.

Arcomat olajtól haraggal
hányszor törültem zsákdarabbal!
és nyálkás kosarakkal jártam.
Engedd, hogy fátokat fölvtágjam.

Lábadhoz leülvén, simítsd meg,
hulló hajamat erősítsd meg,
szülőcském, fillérem aranyja,
mennyezetemnek édesanyja.

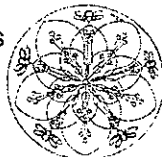
Szelid dörgésben, jó harmatban
csurgóra húzott rossz kalapban
nem fogok bolyongni már többé,
ülök és mosolygok örökké.

Kosztai József. Muskátlis kislány

1928 nyara [?]

Május

Május

ÖNKORMÁNYZATI KALEIDOSZKÓP

A képviselő-testület a 2000. április 18-án megtartott ülésén tájékoztatót hallgatott meg a millenniumi rendezvények előkészületeiről.

Dr. Basa Antal polgármester elmondta, hogy a helytörténeti gyűjtemény helye elő van készítve, szépen rendbe lett téve. A gyűjteménybe szánt anyagokat már ide lehetne hozni. A program már kezd összeállni.

A Szentandrás-dombon már megkezdtek az előkészületeket a szobor elhelyezhetősége érdekében.

Ezt követően a képviselő-testület elfogadta a szociális törvény módosításának megfelelő rendeletét a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról.

A Pest Megyei Temetkezési Rt. gödöllői kirendeltsége vezetőjének jelenlétében tárgyalta a képviselő-testület a temető működési rendjét. Döntés született arról, hogy a nyár folyamán ún. temető-katasztert

köteles készíteni a hivatal, valamint arról, hogy a polgármester úr készítse elő egy fedett előtér megépítését, vizsgálja meg az ehhez lehetséges lakossági összefogás módját.

Tárgyaltak a képviselők a Kodály Zoltán Művelődési Ház népművelői álláshelyének betöltéséről.

A szilárdhulladék-kezelő telep beindításához szükséges saját erő vonatkozásában pályázat benyújtásáról döntöttek, továbbá szó volt arról, hogy a társult 4 önkormányzat a mielőbbi befejezhetőség, valamint a kukák lakosság felé történő ingyenes biztosítása érdekében hitelt venne fel.

Az önkormányzatot és a körjegyzőséget érintő bármely kérdésben szívesen állok az Önök rendelkezésére.

*Dr. Král László
körjegyző*

KÖZMEGHALLGATÁS

Tisztelettel hívjuk és várjuk községünk polgárait 2000. május 28-án (vasárnap) délután 16 órakor a Kodály Zoltán Művelődési Házban tartandó közmeghallgatásra.

Beszámolunk az utóbbi 1 év eseményeiről, terveiről, pénzügyi helyzetéről, és válaszolunk az Önök kérdéseire, felvetéseire.

A képviselő-testület nevében:

*Dr. Basa Antal
polgármester*

Tisztelt Olvasók!

Az elmúlt időszak esőzései bizonyították, hogy településünkön az árkok, át-ereszek feltöltődtek, illetve eldugultak, s nem töltik be funkciójukat.

Ezért, valamint a millenniumi ünnepségre is készülve tisztelettel kérem Önöket és valamennyi galgahévízi lakost, hogy a tulajdonukban, illetve használatukban álló lakóház/telek előtti árkokat, át-ereszt tisztítsák ki, a közterület tegyek rendbe 2000. május 15-ig.

A munka elvégzéséhez a szintek meghatározásában szívesen áll a lakosság rendelkezésére a hivatal.

Úgy gondolom, hogy a jogi kötelezettségen túl valamennyiünk számára fontos, hogy a közterület legyen rendezett Galgahévízen.

Ha Önök a fenti munkákat már elvégezték, úgy jelen leveletem köszönetnyilvánításként szíveskedjenek kezelni.

Galgahévíz, 2000. április

*Tisztelettel: Dr. Král László
körjegyző*

A Tiszánál

HALLOD-E, TERMÉSZET!

Félelmünk helyett miért nem éred be csodálatunkkal? Láttuk a Vizet megint, És el fogjuk mesélni mindenkinek, mert erről tudni kell. Láttuk hatalmat, megismertük ezt az arcodat is. A Szenvedés hetében, mintha emlékeztetni akartál volna minket, embereket, valamire. Ami igaz, az igaz. Nehéz veled szót érteni, de mi sem adjuk fel egykönnyen. Perzselő nap, számlálhatatlan homokszák: utadat próbáljuk állni, Vizednek gátat vetni, hitünknek érvényt szerezni. Verejtékező, meggyőőtört arccal kitértani.

A „csapat”

Ott kellett lennünk, hogy Magyarországot jobban a magunkénak tudhassuk, és hogy közösségünket képviselhesük.

Ott kellett lennünk, hogy segíthessünk, és képviselve közösségünket jobban magunkénak tudhassuk Magyarországot.

Mert már John Fitzgerald Kennedy amerikai elnök is megmondta: „Ne azt kérdezd, hogy mit tud tenni érted a hazád, hanem azt, hogy te mit tudsz tenni a hazádért.”

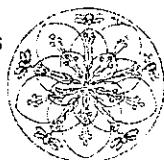
És hazainduláskor szóifanul köszönetet mondhatunk azoknak, akik sőtédés után a gáton fáradhatatlanul, talán egy fohászt mondva óvják mindannyiunk nyugalma, ebben a pillanatban is.

Ami az otthonukat veszélyben tudó emberek szeméből kiolvashattunk, mi elmondjuk: Péli Mihály, Tolnai Pál, Hajdú István, Hajdú Mihály, Hubert Balázs, Basa Benjámín, Benedek László, Vanó András, Keserő István, Péter Tibor, Nagy István, Gódor János, Kiss Sándor, ifj. Péli László, Koczka Atilla (Boldog), Hajdú Vendel, Dr. Basa Antal, Dr. Král László és Bencze Tibor buszsofőr.

Akik anyagi javakkal támogatták a csapatot a köteleki gátmunkában: Vanó András, Darnyik Dénes, Pintér Mihály, ifj. Bencze János (busz). Velünk dolgozott még: 23 vácszentlászlói és számboki polgár is.

És külön köszönet minden galgahévízi polgárnak, akik nem tudtak részt venni ebben a munkában, de lélekben ott voltak és támogattak bennünket.

ms

Egy pedagóguscsalád története a szülők emlékezetére

2. rész

Édes Albin

Édes Albin, apám, életének csak egyik oldala volt az iskola. Másrészt kezdettől fogva bekapcsolódott a falu kulturális életébe. A harmincas években leventeoktató volt. Megalakította a Galgahévízi Levente Sport Egyesületet. A fiataloknak színdarabokat tanított be, az idősebbek számára ismeretterjesztő előadásokat (mezőgazdaság) szervezett. A leventék segítségével a falut fásították végig a Fő utcán, valamint ki a vasútállomásig. Az 50-es években megalakította a népi együttest, a korábbi Gyöngyösbokréta folytatásaként. Az együttesnek 100-120 tagja volt, fiatalok, idősek egyaránt. Az idős emberektől népdalokat, népi szokásokat, játékokat gyűjtött. Állandó kapcsolatban volt a Népművelési Intézettel, ahonnan segítséget, irányítást kapott. A gyűjtésben nagy segítségére volt Zsíros Ferencné, "Vittór" néni, aki, ha eszébe jutott egy-egy dal, még éjszaka is felzörgette: - "Gyorsan kottázza le, tanító úr, mert reggelre elfelejtem." Az együttes helyi népi játékokat, dalokat adott elő, a csoport erőssége az öt idős asszonyból álló Ötösfogat volt. Helyi, járási, megyei, országos rendezvényeken vettek részt. Az 50-es évek elején egy országos versenyen a "Galgahévízi lakodalmas" játékot adták elő. A műsorban a mai napig jól ismert lagzis mondókák, rigmusok hangoztak el, zenével, táncal. Körülbelül 1 órányi műsorban volt leány karikázó, menyasszonykalács, galgahévízi kukós csárdás, pajtástánc is. Első helyezést értek el, földíjként művelődési házat nyertek a falunak. Apám néhány évig a művelődési ház igazgatója is volt.

Szüleim pedagógus-hivatásukat becsületesen teljesítették,

pedig sokszor nem kis nehézségekkel kellett szembenézniük. A háború utáni változások emberfeletti próbatételnek tették ki őket. A becsület, a tisztaság állt szembe a behódolással és a megalkuvással. Ők az előbbit választották, ezért aztán nagyon sok mellőzésben, megaláztatásban volt részük. Sokszor voltak "beidézve" az illetékesek elé, hogy számot adjanak "bűneikről". Anyámat meghurcolták vallásossága, ideológiai fejletlensége és egyebek miatt. Apámtól számon kérték, miért van olyan sok hittanos az iskolában, miért alkalmaz megbízhatatlan pedagógusokat (volt paptanár, voltak apácák) és a többi, és a többi.

Mivel ketten kerestek, nekik kellett a legmagasabb "Béke kölcsönt" jegyezni. (Az nem számított, hogy öt gyermekről kellett gondoskodni.) Részt kellett venni a tsz-ek szervezésében. Volt olyan, hogy a népi együttest nagypéntekre hívták meg Pécelre a KISZ iskolába szerepelni. Ha nem vállalta volna el a szereplést, levonták volna a következményeket. Szüleink soha nem panaszkodtak, szó nélkül tették a dolgukat, igyekeztek, hogy mi, gyermekek, minél kevesebbet vegyünk észre ezekből a problémákból.

A család

Szüleim 1930-ban házasodtak össze. Öt gyermekük született: Ilona, László, Mária, Éva, Margit. 1934-ben építették a családi házat, igyekeztek minél ízlésesebben, kényelmesebben berendezni. Apám nagyon szerette a növényeket, az udvart gyönyörű virágoskertté alakította, a kerte sok gyümölcsfát, szőlőt telepített.

A háború kitöréséig itt élt a család felhőtlen boldogságban, nyugalomban. Igaz, hogy szüleink sokat dolgoztak, de mellett mindig találtak alkalmat, hogy a gyermekekkel foglalkozzanak. Ilona nővérem mesélte, hogy amikor kicsik voltak, esténként a család a kályha köré ült, anyám varrt, kézimunkázgatott, apám a gyerekekkel foglalkozott. Rengeteget mesélt, eleinte főleg népmeséket, ahogy cseperedtek, beszélet nekik más népek életéről, távoli tájakról, történelmi eseményekről. Ilyenkor tanultak verseket, dalokat, érdekes számtani feladatokat, találókérdéseket oldottak meg. „Gyermekkorom legszebb emlékei azok az esték.” – mondta nővérem. A szép idilli napoknak, estéknek hamar vége szakadt. Közbeszólt a történelem.

Elbeszélő: Édes Margit óvó néni

Márciusi visszatekintő

Száraz Rozika néni munkái

Vetélkedő II. forduló

Charlie néni

Május

Május

Az óvodában történtek

Minden résztvevő nevében írhatom, hogy nagyszerű dolog a Baba-Mama-Klub. Hét hónapos volt a kisfiam, amikor először ellátogattunk az óvodában kéthetenként megrendezendő összejövetelre, és azonnal éreztem, hogy szükségünk van erre a kikapcsolódásra.

Találkoztunk gyerekekkel és mamákkal, megbeszéltük az aktuális babagondozási és nevelési problémákat, ötleteket kaptunk és játszottunk. A játék ebben az életkorban még mindent jelent a babák számára, ezen keresztül ismerik meg a világot, információkat szereznek, fejlődik személyiségük. A mamáknak azonban ritkán van idejük a háztartás mellett igazán oldott légkört teremteni a játékhoz, illetve **EGYÜTT JÁTSZANI** gyermekükkel. A kissé zárkózott apróságoknak pedig remek alkalmak ezek a délutánok arra, hogy megnyíljanak társaik felé. Szemmel látható a fejlődésük: először még sírva kapaszkodnak a mindent jelentő anyába, majd egyre távolabb merészkednek, végül boldogan, sikítva futkároznak a többiekkel. Ha nincs ez a program, talán nem is ismertük volna meg a piciket, nem szereztünk volna ennyi barátot.

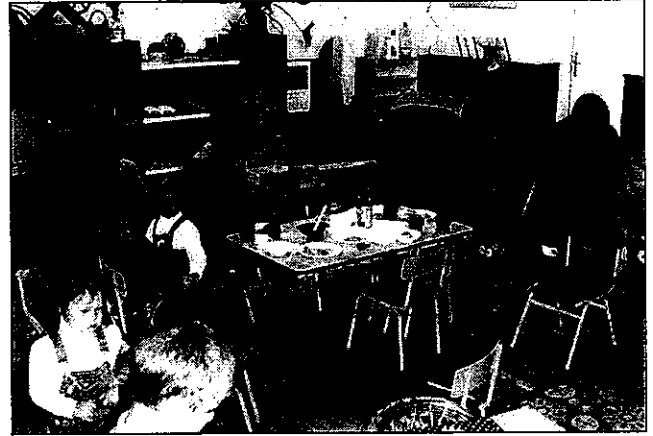
Kedves meglepetés az óvoda részéről, hogy minden alkalommal egy kis uzsonnával is megvendégszolgálnak minket. A klub szervezői gondolatébresztő beszélgetéseket kezdeményeznek, mintegy keretet adva az önfeledt játéknak. Ezekben a délutánokon elfelejthetjük a gondokat, és a manapság oly fertőző önzés is ismeretlen itt, hiszen minden mama minden babára figyel, mintha a sajátja lenne.

Fontos, hogy ez a klub segítséget nyújt a szülői szerepvállalásban, fejleszti a szülői hatékonyságot, pozitív és alkalmazható anyai mintákat nyújt, növeli a szülői felelősségérzetet, a gyermek közösségbe való beilleszkedését jó irányba mozdítja elő, törekszik a jó szokások beépítésére, csökkenti az ún. "gyesneurózist" és segíti a kisgyermekes családokat a krízismegoldásban.

Hálásak vagyunk az óvoda vezetésének azért, hogy alkalmat és helyet adnak ezeknek a boldog délutánoknak, és mindezt teljesen ingyen teszik.

Követendő példa a környező falvak számára is!

Hubert Orsolya

*Kisgyermekem, csak nézzél szerteszét!
Érted van itt minden, ami szép!*

(Várnai Zseni)

EGÉSZSÉGESEBB ÓVODÁK NEMZETI HÁLÓZATA

DÍSZOKLEVÉL

az óvodásgyermek egészségének
védelméért
FŐ U. NAPKÖZLŐTTHONOS
ÓVODA NEVELŐTESTÜLETE SZÁMÁRA.
Ezen elismerést az ezredfordulóra kürt

EGÉSZSÉGPEDAGÓGIAI
FELADATTERV
teljesítéséért
és a nevelőtestület iránti tisztelet jeléül
adjuk ki.

Hubert Orsolya
szülői képviselő

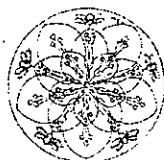
Várnai Zseni
óvodavezető

Programjaink:

- Május 6-án (szombaton) délután 16.30-kor tartjuk ANYÁK NAPI ÜNNEPÉLYÜNKET az óvodában.
- Május közepén lesz a "Tanévzáró szülői értekezletünk".
- Május 15-19-ig lesz az ÓVODAI BEIRATKOZÁS (naponta 9-16 óráig). A beíratáshoz szükséges iratok: anyakönyvi kivonat, fajsám.
- Május 27-én (szombat) a Pest Megyei Óvodások VIII. Néptáncfalókozóján veszünk részt a nagycsoportosokkal Zsámbokon.
- Május 30-án GYERMEK NAP az óvodában.

Május

Május

A meningococcus által okozott agyhártyagyulladásról

A járványos agyhártyagyulladás több száz éve ismert kórkép. Kórokozóját, a MENINGOCOCCUS-t 1887-ben fedezték fel. A betegség járványos jellegére 1805-ben figyeltek fel először, azóta minden földrészen észleltek járványokat, különösen gyakran Afrikában. A betegség kórokozója környezeti behatásokra, különösen a hidegre érzékeny. Több típusba sorolható: A, B, C, Y és W-135.

Járványtan

A betegség a világ valamennyi országában előfordul. A II. világháború előtt és után nagy járványok zajlottak Európa több országában, így hazánkban is. Azóta a fejlett országokban a járványok viszonylag ritkábbak. Az "A" típus Afrikában folyamatosan, járványos formában van jelen, főleg az úgynevezett "agyhártyagyulladás-övezet" országaiban. Ez az övezet Gambiától Etiópiáig húzódik. Itt a járványok rendszeresek, szabálytalan időközökkel, de szezonális jelleggel alakulnak ki, és időnként átcsapnak az övezeten kívüli, szomszédos országokra is (Kenya, Zambia, Uganda). A mérsékelt égövi területeken főleg a "B" és a "C" szerotípusok a kisebb járványok kórokozói.

Ez ideig hazánkban a "B" volt a gyakoribb, a jelenlegi (1999-2000) halmozódásban azonban a "C" előretörése tapasztalható. A megbetegedési gyakoriság főleg a gyermekek és a fiatal felnőttek között magas. A betegség szezonális, a legtöbb eset a téli hónapokban és kora tavasszal van.

Orr-garatúri hordozás

A közösségen belüli fertőzések lehetőségét a légúti hordozás tartja fenn, ez lehet tünetmentes és járhat enyhe felső légúti tünetekkel. Fontos szerepet játszik a természetes védettség kialakításában. A hordozás ritka a csecsemő- és gyermekkorban, ezt követően növekedik, és 20-25%-os csúcst érhet el a tizenévesek és a fiatal felnőttek között. A hordozók aránya járványos időszakban akár 50% is lehet. Zsúfoltság, aktív és passzív dohányzás növeli a hordozás előfordulásának gyakoriságát.

Tünettan

A felnőttek és a nagyobb gyermekek tünetei rendszerint egyértelműek: gyorsan fokozódó elesettség, agyhártya izgalmi jelek, láz, fejfájás, tarkókörtöttség és különböző szintű tudatzavar. A folyamat előrehaladtával a koponyán belül nyomásfokozódás jelei mutatkoznak: a szív működés gyérülése, coma, úgynevezett göctünetek, görcsök. Sokszor kiterjedt bőrelenségek, főleg különböző típusú bőrvérzések is

láthatók.

A betegség jellemző tünetei csecsemőkben, kisdedekben hiányozhatnak, és csupán bágyadtság, ingerlékenység, étvágytalanság és hányás észlelhető. Ilyen életkorban (0-3 évesig) a tarkókörtöttség és a kutacs elődomborodása az esetek akár 50%-ban is hiányozhat.

Kórjóslat a "csak" agyhártyagyulladással járó formában a "legjobb": a halálozás 10% alatti. A leg súlyosabb, legrosszabb prognózisú változatban a mellékvese-kéreg bevérvése kiterjedt lapszerinti bőrvérzéseket okoz, a keringés összeomlik, itt a halálozás akár 70-80% is lehet!

Kezelés: összetett. Erőteljes antibiotikus kezeléssel, szükség szerinti intenzív ellátásból áll. A betegség lefolyását, a beteg sorsát a diagnózis gyors felállítása, a mihamarabb elkezdett, intézetben végzett, megfelelő kezelés alapvetően meghatározza.

A megelőzés lehetőségei a magas arányú baktériumhordozás miatt eléggé korlátozottak. Beteggel történt közvetlen kontaktus esetén antibiotikum profilaxist kell alkalmazni. Különösen nagy, 1200-szoros a családi, illetve csókolózó kontaktok veszélyeztetettsége a betegséget követő 1 héten belül. A kontaktok körét bizonyos esetekben szélesíteni kell, így zárt vagy félig zárt katonai, iskolai közösségekben történt megbetegedéskor.

MENINGOCOCCUS oltóanyagok

Az A, C, Y és a W-135 típusok ellen vakcinák vannak használatban. Hatásosnak bizonyultak járványfolyamatok megállításában, rutinszerű alkalmazásra kerültek nagy kockázatú csoportok (sorkatonák, az afrikai "agyhártyagyulladás-övezetbe" utazók) védelmére.

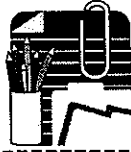
Ezeket a vakcinákat, bizonyos tulajdonságaik folytán, a gyermekkor kötelező oltások rendszerébe nem lehet beépíteni: nem alakítanak ki immunmemóriát, az immunitás rövid ideig, mintegy 3 évig tart, és emlékeztető oltással sem frissíthető fel. További gond, hogy a védettség éppen a csecsemőkorban a legbizonytalanabb, ahol nagy a betegség kockázata.

A "C" szerotípus ellen pedig 3 hónapos kor alatt teljesen hatástalan.

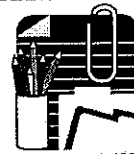
A "B" szerotípus ellen vakcina nincs forgalomban. 2000. március 28-tól hazánkban az A+C vakcinák TB-támogatással írhatók fel, így áruk ampullánként kb. 600-700,- Ft.

Dr. Majoros Valéria
gyermekorvos

SULI-HÍREK 2000. MÁJUS

BEMUTATKOZIK A 6. OSZTÁLY

Ilyenek vagyunk mi...

Mi egy 26 főből álló, összetartó, egymást segítő osztályközösség vagyunk. Szeretünk bolondozni, de a határt megpróbáljuk nem átlépni.

Év elején a tanévet elég szétszórtan kezdtük, de ahogy telt az idő, egyre jobban belezökentünk az iskolai életbe.

Közöttünk is, úgy, mint a többi osztályban, eltérő érdeklődésű diákok tanulnak. Az osztály többségének kedvenc órája a tesi, hiszen mi különösen sportos egyéniségek vagyunk. Meg hát, ugye, egy megerőltető angol/német vagy ének óra után igencsak jólesik a mozgás. Na de a matek!!! Erről már megoszlanak a vélemények. Van, aki megelégszik az 1X1-gyel, míg mások a doktori címre pályáznak.

Az idén osztályunk egy új taggal bővült: egy ikladi lány, Braun Nikolett érkezett hozzánk. Szerencsére hamar beilleszkedett közénk, és mi is szívesen fogadtuk.

Év közben több rendezvényen is szerepeltünk. Novemberben Gödöllőn 3 lány az Erkel-versenyen tette próbára zenével kapcsolatos tudását. Az iskolai Mikulás-bulin osztályunk is képviseltette magát egy vicces jelenettel. Osztályfőnökünkkel külön karácsonyi klubdelutánt is rendeztünk magunknak, amin mindenki nagyon jól szórakozott. A farsangin a hetedikesek által szervezett vetélkedőn megvertük vetélytársainkat, az ötödikeseket. Március 31-én a diákönkor-

mányzati fordított napon a sportversenyeken osztályunk leányai kézilabdatudásukat, fiai pedig a foci iránti érdeklődésüket mutatták meg.

Osztálykirándulásunkat tavasz végén Egerbe tervezzük, és az lehet, hogy két napig is eltart.

Még két év hátra van általános iskolai tanulmányainkból, négyen viszont úgy döntöttek, hogy már az idén elhagyják iskolánkat: Kovács Mónika, Péli Szilvia, Oláh Marietta Dóra és Gregus Zoltán.

Reméljük, néha meglátogatnak minket, és továbbra is tartani fogják velünk a kapcsolatot. Ezúton is sok sikert kívánunk nekik!!!

Osztályunk névsora:

Bangó Klaudia, Bangó Veronika, Bankó Brigitta, Bibók Barbara, Bolbás Csilla, Bozlék Nándor, Braun Nikolett, Drávay Gábor, Gregus Zoltán, Hóka Nikolett, Horváth Attila, Juhász Éva, Kanalas Tibor, Kátona Henrik, Kovács Mónika, Labáth Melinda, Lakatos Csilla, Lukács Anikó, Mészáros Nikolett, Mészáros Norbert, Nagy Gábor, Oláh Marietta Dóra, Péli Szilvia, Vidák Adrienn, Vidák Anita, Vidák Ildikó.

Végül pedig, de nem utolsó sorban köszönet tanárainknak, akik rengeteget fáradoztak és fáradoznak értünk még most is.

Külön köszönet osztályfőnökünknek, Barna Jánosnének és Miksztai Pál igazgató úrnak!!!

**Bibók Barbara és Kovács Mónika
6. osztályos tanulók**

ÁPRILISI KÉPES HÍRADÓ

Mozgalmas, eseménydús volt az április az iskolában. Ugyan, csak egy napra, de új igazgatót választottak a diákok Lajtos Zoli 8. osztályos tanuló személyében. A tanulók bizonyították, hogy a nehéz feladat megoldására is képesek. Vidám, eseménydús diákönkormányzati napot szerveztek maguknak. A szomorú az, hogy mindez csak egy napig tartott.

Így kell szavazni

Munkában a szavazatszámoló bizottság

Én már döntöttem...

Hagyományosan nagy esemény iskolánkban a Föld napja. Ez évben a tavaszi szünet miatt április 13-án került megrendezésre a térségi vetélkedő, illetve a helyi rendezvény. Az iskolában a színvonalas műsor előadása után 20 darab tuja került elültetésre, melyet a tanulók vásároltak 56 mázsa általuk gyűjtött papír értékből. Az összesen 2000 cm tuja elültetése egyben tisztelgés 2000 éves múltunk előtt is.

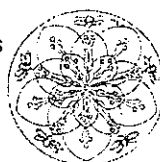
Köszönet érte a gyűjtésben közreműködő tanulóknak és az őket segítő felnőtteknek.

Munkában az iskolánkat képviselő diákok a Föld napi vetélkedőn

Szeretjük a szépet, fontos a jövőnk.

NÉPFŐISKOLAI HÍRADÓ

2000. MÁJUS

3. Regionális Föld napja Vácszentlászlón

A környezet védelme és a környezeti szemlélet formálása érdekében hagyományt teremtetünk a Galgamenti Népfőiskola és négy község önkormányzata, iskoláival, óvodáival együtt. Vácszentlászló, Tura, Galgahévíz és Zsámbok óvodás és iskolás gyermekei immár harmadszor találkoztak, hogy együtt ünnepeljék a Föld napját aktív cselekvéssel, rajzokkal, tárgyak alkotásával, vetélkedővel ismerkedjünk meg a hulladékproblémával, közvetlen környezetünkkel és egy lehetséges kiutakat keressünk, mutassunk kicsiknek, nagyoknak.

Április 13-án (csütörtökön) délelőtt négy község öt óvodájából 120 óvodás jött el együtt játszani Vácszentlászlóra. A gyönyörűen felszírt tereben az óvodák fonalból és textilből készült munkáit állítottuk ki. Textilképek, kigyók, várak, babák, bábuk sora mutatta a leleményesség és az ötletesség jó példáit. Mi minden készülő maradványból, már személnék hitt dolgokból!

Az ünnepélyes megnyitót Kovács Sándor polgármester mondta, majd Nagy Andrea, a népfőiskola vezetője vette át a szó "fonalát". Ezután Takács Lászlóné Erzsike óvónő és kollégái vezetésével az ovisoké volt a terep. A sok munkát igénylő, ötletes feladatok mutatták, milyen alaposan készültek a szentlászlói óvónők. Az óvodák nagycsoportos csapatai játékos versenyben a földgömbre fát ültettek, a vizekbe halakat telepítettek, aztán állatképek puzzle-ját állították össze. Majd jött az alagúton átbújtatott kisegerek versenye, később a textilcsikok csomózása kötéllé, végül a kupak-, gomb-, textil- és papírválogató verseny. Minden feladat más-más képességet fejlesztett, volt, hogy fufang, máskor egy jó ötlet vette nyeregre a csapatot. Egy szó, mint száz: a gyerekek és a felnőttek is élvezték a közös játékokat. A frissítő szünp, alma és biogabonából készült rágasálnivalók eszegetése, iszogatása közben megpihentünk. Kimelegedettek és boldogok voltak a kis gyermekek. Majd meglepve láttuk a Holle anyó mese alakjait, együtt izgultunk az orsóért kútba ugró leányokkal, s az elnyert, méltó jutalom bizony jól mutatta, mit kap a szorgos s mit a lusta.

A délelőtt végén a szorgos óvodások apró ajándékokat kaptak, így kitűzöt, napellenzőt, az óvodák pedig hatalmas földgömbjüket, társasjátékokat és ceruzákat vihettek haza, valamint egy apró libanoni cédrusfűcskát, melyet magról szaporítottak az óvónők. Kívánom, hogy nőjenek nagyra a magoscskák s az emberpalániták, hogy együtt óvjuk Földünket, környezetünket.

Délutánra a négy község 8-8 fős iskolai csapatait vártuk. Nemes vetélkedés kezdődött, vajon ki tud többet nemzeti parkjainkról, valamint közvetlen környezetünk, az Alsó-Galga mente környezeti állapotáról. A feladatokat Császárné Jakab Mária tanárnő állította össze, sokrétűen és alaposan, a korábban meglátogatott helyszínek anyagából. Az első feladatban egy-egy nemzeti park jelképét kellett felismerni, mely jelkép aztán a csapat jele lett. Így a hortobágyi tüzök (galgahévíziek), a fertőhansági nemeskőcsag (zsámbokiak), az aggteleki foltos szalamandra (szentlászlóiak) és a kiskunsági borókás (turaiak) csapat folytatta a versenyt.

Környezetvédelmi tozó, villámkérdecs, "hulladékból más" tárgykészítési verseny, egyhajvirág-rajzolás, kiselőadások, majd térképes feladatok után a Szent László Általános Iskola csapata első helyezést nyert, a Turai Általános Iskola csapata a második, a II. Rákóczi Ferenc Általános Iskola Galgahévízről a harmadik lett.

Minden csapat maradványt alkotott, mind képekkel, mind tárgyakkal. A zsámbokiak ujjbábót, bohócot, díszdobozt, babát készítettek, nagyon szépeket, valamint a legszebben ők rajzolták le az egyhajvirágot. A szentlászlóiak ötletes és jó szöveggel egy tengeraltjárót, valamint bábót készítettek. A galgahévíziek a biogazdálkodás jelentőségét ecsetelték legügyesebben, a turaiak papírhajtogatásokkal lepték meg a zsűrit. A tartalmas nap végeztével a gyerekek rajzait és munkáit értékelte a zsűri.

Az iskolások ugyanis rajzos előfeladattal készültek, ennek témája az volt, milyennek képzelik el az új évezred környezetbarát iskoláját. Leginkább kerteket, tavakat, nagy ablakos iskolákat álmodtak a gyerekek, úgy, hogy a hulladékgyűjtésben, a faültetésben ők is részt vesznek. A legjobb 10 rajzot díjaztuk színező naptárral és föld napi pólóval.

Minden iskola Ökológia társast nyert alsóainak, Előhely dominót felsőseinek, emellett pótlót és irattartót kaptak a helyezettek. Köszönjük a művelődési ház dolgozóinak segítségét, az óvoda és az iskola tanároinak, diákjainak segítségét, valamint Kovács Sándor polgármester úr mindenre kiterjedő figyelmét, anyagi segítségét. Köszönjük szépen minden segítő, közreműködő, felkészítő tanár és diák áldozatos munkáját, valamint a társankormányzatok anyagi segítségét is. Jövőre Föld napján Galgahévízen találkozunk!

S. Nagy Andrea

Kuratóriumi ülés volt

2000. március 17-én pénteken délután tartottuk meg ezévi első kuratóriumi ülésünket. Elfogadásra került az 1999-es Közhasznúsági beszámoló, elhangzottak az ezévi tervek és a hozzá meglevő pénzügyi kereteink.

Határozat született arról, hogy az szja 1 százalékból 2000-ben megoldjuk az előadóterem kislámpákkal való felszerelését, valamint lecseréljük a régi magnót egy új hordozható CD-s magnóra. Mindezekre 56.615 Ft áll rendelkezésre. Ezúton is köszönjük az 1 százalék felajánlásokat!

Csatlakozni kíván a népfőiskola a Falunaphoz szervezéssel, segítséggel. Nagy Júlia vetette fel, hogy vizsgáljuk meg kistérségi szerepünket, keressünk, ha lehet, a SAPARDhoz kapcsolódóan, miben tudunk mi segíteni a kistérségi társulásnak. A kistérségi baráti körök megszólításában szívesen segít a BKNSz.

Szeretnénk 2001-ben is kiadni mandala naptárt, ha lesz rá anyagi lehetőségünk. A 2000. évi naptárunkat sokan dicsérték, a mandala színezéssel egy "mozgalmat" indítottunk el.

Felelevenítenénk a nyári egy hetes táborozást, melyhez egyrészt szállást, valamint szervezésben segítőt is keresünk. Kérjük olyan családok jelentkezését, akik szívesen fogadnának 3-7 napig terjedően családokat, vendégeket.

Felmerült a titkár foglalkoztatásának gondja. A kuratórium 28.000 Ft-ot szavazott meg a munkanélküli segély mellé kiegészítésül négy hónapra. 2000. július 1-től alkalmazni tudja az önkormányzat a titkárt, munkaügyi központi támogatással.

MÁJUSI - JÚNIUSI PROGRAMOK

Május 8. (hétfő) 19-21-ig *Autogén tréning* vezet: Orosz Katalin

9. (kedd) 17-21-ig *Transzformáció játék lehetőség* vezet: Gombosné Csákány Ibolya
Előjelentkezést kérjük telefonon megtenni 460-276

Június 5. (hétfő) 17.30-20 - ig *Évzáró autogén tréning*

Jóga csütörtökön
Német óra péntekenként

Kiadvány

2000. áprilisára a 10. hazai Föld napjára emlékezve megjelentettünk egy kis füzetet, címe:

Zöld Csírák

Az Alsó-Galga mente természet- és környezetvédelmi állapotának fejlődése az elmúlt 10 évben. Korlátozott példányszámban áll rendelkezésre, érdeklődőknek szívesen küldünk.

Május

Május

KULTÚRA, MŰVELŐDÉS, SZÓRAKOZÁS

SZENT ÉV, SZENTFÖLD, MILLENNIUM

Millennium! Krisztus Jézus születésének a 2000-dik évfordulója.

A magyarok szent királyának, Istvánnak 1000 éve történt a megkoronázása. A fenti szent ünnepek egybeesésének ideje alkalmából zarándokutazást tettünk Szentföldön, Jézus nyomában.

A Makrovilág Utazási Iroda szervezésében repülőúttal indulunk nyolcszáz zarándokkal Izraelbe, Jézus szülőföldjére. Fő szállásunk Betlehem volt.

Buszokkal indultunk a Jordán völgyébe a Júdeai sivatagon át, a Holt-tenger és Jerikót látva, majd nyugatra, a Jordán mentén a Genezáret-tó és a Jordán folyó találkozásához. Itt, a Jordán folyó mellett Seregély István érsek úr vezetésével ünnepi szertartás keretében megújítottuk – égő gyertyákat fogva – keresztségi fogadalmunkat.

Egy ideig a Genezáret-tó mellett haladva, szép tájakat fényképezve, a főliával terített mezőket látva, bizony csodálatunk nagy volt.

Názáretben, az angyali üdvözlét városában, Mária üdvözlésének templomában tartottuk mi, magyarok, az első szentmisénket. Egyenként és egységben, szinte vibrált az erő, amely szívet, lelket felemelt!

A Nyolc Boldogság-temploma, a kenyér és hal szaporításának helye, a feltámadt Krisztus, parázusra tett halak a tópartján vagy a kafarnaumi zsinagóga, Péter háza az evangélium, a ma is élő történelem helyei.

Betlehemben, Szent Katalin Templomában, amely a görög keleti ortodox templom mellett épült, átjárhatóan átéljük a zarándokok a szent helyhez illő alázatát. Az ortodox templom alatt található Jézus születésének szent helye és a jászol. Itt a magyarok szentmiséje bemutatásához karácsonyi énekekkel fohászokdtunk. Amikor a kedves sorokat úgy énekeltük: "Betlehemben itt vagyunk, följajánljuk jelen e szent oltáron, s magasztaljuk" – az öröm, a hála könnyei csordultak. A szentmise után végtelen sorokban, nagy türelemmel haladtunk az Úrjézus születésének szent helyét megnézni. Lépesőkön lefelé haladva juthattunk egy kisebb helyiségbe. Láthattuk ezüst csillaggal jelölve a helyet, ahol a Messiás megszületett. Álmólkodásunk – gondolom – hasonló volt a pásztorokéhoz.

Jeruzsálem, avagy a béke városa

Emlék Betlehemből

E város sziklára, kövekből, kő-köven épülő folytonosság. Erő, szépség, feszültség, félelmetes méretek, vakító fehérség együtt hatnak az emberre. Itt, e kövek között, itt van az Olajfák hegye, a Getsemani kert. Itt járni! Nagyon régi, védett és kezelt olajfák zöldellnek. Van közöttük olyan is, amely alatt Jézus is megpihent. Az idegenvezetőnk (Tibi) szerint a fák 2000 évesek is lehetnek.

A szenvedések útja felé haladva, az árusok kínálatának erőszakosságától alig szabadulunk. A tömeg sodrásában a keresztúthoz érkeztünk, ahol a kis üzletek sorai között számokkal és domborművekkel vannak jelölve a stációk helyei. Lármától volt hangos

ez az út, úgy, mint akkor!!!

A Szent Sír-templomához érve, ahol az a márványkő fogadott, amelyre a keresztről levéve Jézus testét fektették, áhítatunk mélységesebbé vált.

Itt van Golgota, ahol Jézus keresztre állott. Nagy ezüst körlappal jelölve és a beásásos mélységbe is megörizve kb. 80 cm – 1 m nagy is lehet. A Golgota oltárával szemben a Szent Sír. Mi is sorba álltunk a sokaságban, szent félelemmel és vágyakozással léptünk Üdvözítőnk feltámadása helyére, a sírboltba.

Az utolsó vacsora termében éppen javítások folytak, de csodálatunkat nem zavarta meg.

Elmentünk Dávid-sírházhoz, ahol gyermekek tették tiszteletüket tanáruk vezetésével a volt nagy király előtt. Éneklésük tele volt erővel, öntudattal, hazaszeretettel és nagy tisztelettel.

Büszkék lennénk magyar fiainkra, ha a fenti érzelmekkel tudnának énekelni!

Az Elszenderedés templomában a Szent István Király Társulat és a Magyar Köztársaság emléktáblát helyezett el a Magyarok Nagyszonyá-oltárfalára. Ez a templom őrzi a Boldogságos Szűz elszenderedésének helyét a rózsák között. "Ujjongtam a mennyekbe felvettéért."

Az apostolok kérték Jézust: "Taníts minket is imádkozni!" Most itt vagyunk, e helyen. A nemzetek nyelvein olvasható a márványkőtáblákon a Miatyánk. Alázattal mi is, magyarok, a saját nyelvünkre lefordított Miatyánkat elimádkoztuk, utána a himnuszunkat énekelve búcsúztunk.

Az imatanítás helyét hatalmas templom őrzi. Innen én egy pici követ felvettem emlékül és – szomorúságomra – sehol sem találom.

Ein Karem Erzsébet meglátogatásának története. Az oltárképeken Erzsébet és a Szűz találkozásait, majd Zakariást, Keresztelő Szent Jánost csodálatos szépségében láthatjuk. A Benedictus emléktáblát, annak megáldását a zarándokok nevében a mi látogatásunk után végezte el a vezető eszperes úr.

Vasárnap Dávid-tornyánál a magyarok közös szentmiséje. A citadella szépségét, egyszerűségét nem tudom leírni. A szentmise áhítata által mindazokkal az élményekkel gazdagodtunk, amelyeket zarándokutunkon más alkalommal is kaptunk. Mi, nyolcszáz magyarok, a szentmisék alkalmával az otthon maradtokért, magyar nemzetünkért, a bűnösökért, Izrael békéjéért, a világbékéért lélekben leborulva imáinkkal engeszteltük és kértük a súlyosan megsértett Atyaisten bocsánatát.

Végül mindazokat az élményeket, hatásokat, lelki örömeiket, amelyek bennünk élnek, nem tudjuk kifejezni, mert szókincsünk ugyan gazdag, de ez esetben bizony kevés, mert ezt élni, megélni lehet, de leírni nem.

Az ötven személyes csapatunknak együtt és külön-külön köszönet jár azért, mert mindenben együtt voltunk, egymásra figyeltünk, ha kellett, segítettünk, vigyáztunk mindenre, így a barátságunk is erősebbé vált.

Köszönetet kell és illik mondani öv. Hóka Sándornénak (Nagy Büskének), Róbert atyának azért a sok törődésért, munkáért, amit mindnyájunk érdekében megtettek azért, hogy ez a csodálatos zarándokút a rend, a szeretet szépségével megvalósult.

2000. március

Dicsőíróssák a Jézus Krisztus

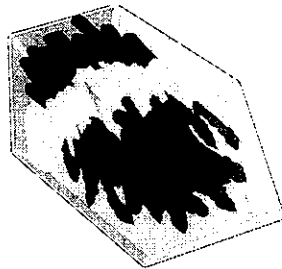
GASZTRONÓMIAI PALETTA

Spárga hollandi mártással

Hozzávalók 4 személyre:

125 kg szőlőspárga
3 db tojássárgája
60 cl tejszín
200 g vaj
só, citromlé

A spárgát gondosan megtisztítjuk a héjától, végeit levágjuk, majd sós, cukros, forrásban lévő vízben puhára főzzük.

Rőzben elkészítjük a mártást. A tojássárgákat tejszínnel vízgőzön állandó keverés mellett besűrítjük, majd további keverés mellett vékony sugárban hozzáadjuk a felolvasztott vajat, majd addig habosítjuk vízgőzön, míg sűrű mártást nem nyerünk. Sóval, citromlével ízesítjük.

A megfőtt spárgát ruhaszalvétára helyezzük. A mártást külön mártásos edényben tálaljuk.

Csirkemell csirkemájjal töltve

Hozzávalók 4 személyre:

1 kg csirkemell
100 g gomba
400 g csirkemáj
4 db zöldpaprika
só, bors, majoránna
10 cl olaj
3 db tojás
liszt, zsemlemorzsa

A csirkemellet kicsontozzuk, felszúrjuk. Elkészítjük a tölteléket. A finomra vágott hagymát lepirítjuk az apró darabokra összevágott csirkemájjal és a paprikával, sózzuk, borsozzuk, meghintjük majoránnával, majd ezzel a töltelékkel megtöltjük a csirkemellet.

Hogy ne folyjon ki a töltelék, hústüvel megtűzzük. A csirkemellet meghintjük sóval, borssal, liszttel, tojással. Zsemlemorzsaiban megforgatjuk, bő olajban kisütjük. Köretnek friss salátákat, kevert salátákat ajánlok.

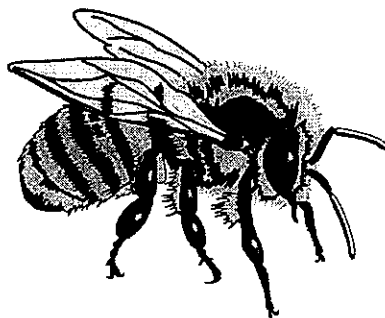
Méhecske csípése

Hozzávalók:

Tészta:
220 g liszt
80 g vaj
20 g élesztő
20 g cukor
5 cl tej
1 db tojás
csipet só

Krém:
15 cl tej
20 g vaníliás pudingpor
40 g cukor

Díszítés:
300 g sárgabarack
5 g fahéj
200 g linzertészta

Langyos, cukros tejben az élesztőt felfuttatjuk. A lisztet tálba tesszük, ráöntjük a futtatott élesztőt, olvasztott vajat, cukrot, sót, tojást és a langyos tejet. Jól kidolgozzuk a tésztát, majd ruhával letakarva pihentetjük 15-20 percig. Amíg a tészta kel, tejből, cukorból és pudingporból krémet főzünk. A megkelt tésztát 1 cm vastagra kinyújtjuk, sütőlemezre tesszük, a vaníliakrémet rákenjük.

A megmosott és kettévágott sárgabarackot sorban ráhelyezzük. Fahéjas cukorral megszórjuk, majd a reszelő durvábbik felével a linzertésztát egyenletesen ráreszeljük. 15 percig pihentetjük, majd közepes hőmérsékleten sütjük. Sütés után vaníliás porcukorral meghintjük.

Jó étvágyat kívánok!
Fekete Antonió
szakács

Május

Május

A Galgamenti Népfőiskola 1999. évi Közhasznúsági beszámolója

a.) Számviteli beszámoló:

	1999. évi kiadások	
Összes kiadás:	965.461 Ft	
Ebből		
személyi jellegű:	267.600 Ft	
ebből szája:	33.336 Ft	
ösztöndíj:	165.000 Ft	
nettó kifizetés:	59.264 Ft	
egyéb működési költségek:	707.861 Ft	
	1999. évi bevételek	
Összes bevétel:	588.827 Ft	
Ebből		
adomány	9.728 Ft	
szja 1 százalék (nettó)	56.615 Ft	
kamat	19.502 Ft	
saját tevékenység	250.493 Ft	
önkormányzati támogatás	40.320 Ft	
pályázat	212.169 Ft	
pénzmaradvány:	136.690 Ft	

b.) **Költségvetési támogatás felhasználás:** nem volt ilyen forrásunk

c.) **Vagyonteljesítés kimutatása:**

anyagi javak felhasználása a számviteli beszámoló szerint

eszközök felhasználása rendeltetés szerint

d.) **Cél szerinti juttatások kimutatása:**

Pintér Mihályné 20.000 Ft ösztöndíj - óvodai környezeti nevelés, Galgahévíz
Molnárné Deák Erika 15.000 Ft ösztöndíj - óvodai környezeti nevelés, Zsámbok
Farkas Tiborné 15.000 Ft ösztöndíj - iskolai környezeti nevelés, Zsámbok
Benke Sándor 15.000 Ft ösztöndíj - iskolai környezeti nevelés,

Tura -Vácselemléskönyv, Zsámbok, Galgahévíz
Orosz Katalin 100.000 Ft ösztöndíj - mentálhigiéné

Komposztkeretek adományozása:

Tura, 1. sz. óvoda	2 db keret
Tura, 2. sz. Óvoda	2 db keret
II. Rákóczi Ferenc Általános Iskola, Galgahévíz	1 db keret
Általános iskola, Tura	2 db keret
Bajza Lenke Általános Iskola, Zsámbok	2 db keret
Napköziotthonos Óvoda, Galgahévíz	1 db keret

e.) **Központi költségvetési szervtől, állami pénzalapból, helyi önkormányzattól stb. kapott támogatás mértéke:**

REC-USAID pályázat 2. részlet 62.169 Ft, melyből a Föld napja rendezvényt, valamint a komposztkeretek beszerzését biztosíthattuk.

Környezetvédelmi Alap Célfeladat pályázaton 150.000 Ft-ot utaltak át 1999. 12.18-ig.

Cél: Galgamenti környezeti tanácsadás folytatása Zöld telefontal, ÖKO INFO kiadással, Zöld Ötlebörzével és Komposzt bulival 2000-ben.

A személyi jövedelemadó 1 százaléka 56.615 Ft nettó bevételt jelentett, mely 2000-ben kerül felhasználásra.

A helyi önkormányzat, valamint Tura, Zsámbok, Vácselemléskönyv önkormányzatai 40.320 Ft-tal támogatták az 1999. őszi Komposzt bulit.

A helyi önkormányzat alkalmazta a népfőiskola titkárát közhasznú munkaként, ezzel közvetlenül támogatta a népfőiskolát 418.000 Ft-tal, amely bevételként nem jelenik meg.

f.) **Vezető tisztségviselőknek nyújtott juttatás:**

– gépkocsihasználat – Dr. Basa Antal: 3.503 Ft - előadó szállítása a Föld napja rendezvényre

– gépkocsihasználat – Paraszky Sára: 2.532 Ft - naptáreladás az Ökopiacton

– szórólap grafikai kivitelezés: Paraszky Sára: bruttó 7.800 Ft

g.) **1999. évi tevékenységről szóló beszámoló**

Elindult a környezeti tanácsadás, a Zöld telefon. 1998. július 1-től 1999. december 31-ig bezárólag 106 esetben segítettünk.

Legtöbbször környezeti neveléssel, hulladékkal, egészségüggyel kapcsolatosan kerestek bennünket. Hívóink nagy része intézmény, hisz ők kapják rendszeresen az ÖKO-INFO havi kiadványunkat. Szórólapot jelentettünk meg a népfőiskola tevékenységéről.

Elindult és folyamatosan megy a vállalkozások és civil szervezetek felmérése, kérdőívzése. A levelezésnél hatékonyabb lenne a személyes kapcsolatfelvétellel, erre eddig

nem volt kapacitás.

Folytattuk az ÖKO-INFO kiadását is, és kibővítettük a címzettek körét a polgármesteri hivatalokkal és civil szervezetekkel, így mostanra az előző évi 75 helyett 130 helyre megy az INFO. Bizonyára ennek az állandó és folyamatos hírforrásnak is köszönhető a pedagógusok rendszeres jelentkezése. 1998-ban kapott 1 százalékot ezen hírforrás biztosítására fordítottuk.

Folyamatosan megy a Baba-Mama-Klub az óvodában, az egészséges táplálkozás és természetes gyógymódok megismerésével, Vanóné Varga Judit vezetésével. Rendszeresen 5-10 anyuka és kicsinye megy kéthetente szerdánként a foglalkozásokra.

Transformáció társasjáték 1999. január 25-én, 26-án összesen 8 fő tanulta és gyakorolta a személyiségfejlesztés ezen módját.

Hetente találkoztunk 1999. februárban 3-án, 10-én, 17-én, 24-én az Egészség-Klubban felnőttekkel, akiket a természetes gyógyítás és a környezet egészsége érdekelt Vanóné Varga Judit vezetésével. Legtöbb érdeklődőt (25 fő) a Candida gomba okozta megbetegedések téma vonzott. Március 3-án Feng Shui előadás volt Gyulavári Béla Gyula belsőépítész vezetésével. A belsőépítészet és a személyiség harmonikuságát tanulták. Tanfolyamon indultak ezután 8-an, ők márciustól májusig dolgoztak együtt két-három hetes találkozókkal.

1999. március 24-én Pedagógus Klubot szerveztünk Turán a négy község óvoda- és iskolapedagógusainak bevonásával. 32 fő jött el. Téma: Megnyitás előtt a szelektív hulladéklerakó (Benke Sándor), valamint a Környezeti nevelés a hulladék témakörében (Bese Erzsébet - KÖM).

A Baráti Körre 1999. március 24-re Húsvéti Tarka Barka Vásárt és kézműves foglalkozást szerveztünk. Szalmadiszkek, sókerámia készítése 15-20 felnőttet és gyermeket, a vásár 50 főt érdekelt.

1999. június 8. A Nap napját ünnepeltük évzárónkon, 50 fő jött el, Jászfényszaru-tól Bagig voltak tagjaink sorában. Előadás: napfogyatkozással kapcsolatos ismeretekre csábította az érdeklődőket. A párhuzamosan futó Gyermekkuckóba a belépőjegy az újságpapírszomszorg volt.

1999. november 16. 10 éves a Galgamenti Népfőiskola. 50 fő jött el, joga bemutató, Falvy Károly nő szerepekről előadása, tumbola és jókedv.

1999. április 22-től, a Föld napját Zsámbokon ünnepeltük regionális programmal. Először Föld napon Turán voltunk, idén Zsámbokon. Jövőre Vácselemléskönyv leszünk. Így fog változni a Komposzt napok helyszíne is. Így egy-egy pedagóguscsoport válik házigazdává, bemutatathatja környezeti munkáját. Az iskolások környezetvédelmi fogórajzok hálózatának a négy település környezetvédelmi rendezvényeire. 350 gyermek jött el aznap a zsámboki művelődési házba 5 óvodából és 4 iskolából. Megismerkedhettek a Nap és a Hold egyesületét bemutató bábjátékkal, a leendő hulladéklerakóval maketten, vetélkedhettek egymással kicsik is, nagyok is, valamint megcsodálhattak a papírhajtogatós Kocsis János remekait, bútorait.

1999. július 11-én az Egészség-Hagyomány Vásáron, mely a Faluünnep keretében zajlott, 10 kiállító volt. Nagy forgalma és 200 látogatója volt a rendezvényünknek, mely immár hagyományosan került megrendezésre. Kiállítók között kézművesek is voltak, valamint bemutatók a Metabond környezetbarát kenőolaj-család.

1999. november 3. Kineziológia előadás - izomfeszültség és stresszoldás (Tóth Miklósné és Tóth Miklós).

Felnőtt és gyermek érdeklődők 30-an jöttek el. Későbbi időpontban tanfolyamot szeretnénk.

1999. november 11. Komposztbulit iskolásokkal, 40 fővel buszkirándulás Gädölőre a Mindennapi szemétségeink című kiállításra.

1999. november 24. Komposztbulit 150 óvodással, a négy község három óvodájából jöttek el. Kukoricamorzsolás, csutkavárépítés, töklámpás készítése és Hamupipőke verseny szótlyival, tökmaggal. Utána színház: A szurkos hátú szalmaboci - óvónők előadásában.

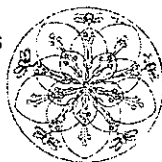
Autogén tréning 2 csoport Orosz Katalin pszichológus vezetésével személyiségfejlesztést tanult 1998. november-től 1999. júniusig, összesen 15 fő.

1999. november-től - 2000. júniusig új csoport tanul 15-20 fős létszámmal személyiségfejlesztést.

Faluszintő Beszélgető Kör szerveztünk a falunapi programok előkészítésére. Április 9-én, április 30-án, május 17-én, június 7-én, 10-15 fő részvételével.

Mandalaszínező Zöldköznaptárt készítettünk a Gaia Alapítvány és a Magyar Transzperszonális Egyesület segítségével. 1000 példányt nyomtattunk, december 6. óta forgalmazzuk. Paraszky Sára színezhető mandaláit és egy-egy hónap aktuális környezetvédő jótanácsait tartalmazza.

Német és jóga tanfolyam folyt egész évben 6, illetve 10 fő részvételével.

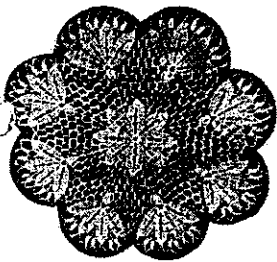
Kis kezek - Nagymesterek - Ötletek

Terítő deltahorgolással

Anyaga 20-as horgoló cérna; 9-es tűvel dolgozunk. Átmérője 25cm. Ha 100-as vagy 80-as fonallal horgoljuk, kisebb csillagokat kapunk; azokat 2-2 levél láncszemeivel egymáshoz kapcsolva, nagyobb terítőt is készíthetünk.

1. sor: 8 láncszemet összekapcsolunk.
2. sor: 4 láncszem, 1 kétráhajtásos pálca; 1 láncszem, 3 kétráhajtásos pálca hétszer ismételve; 1 láncszem; 1 kétráhajtásos pálca, szoros szemmel hozzákapcsolva a kezdő 4 láncszemhez.

A továbbiakban a rajz szerint dolgozunk. A pálcák mindig kétráhajtásosak. Azok a pálcák, amelyek felül szorosan egymáshoz érnek, az utolsó hurokkal egyszerre áthúzóztak. A pontok láncszemet jelentenek. A munka közepén áthaladó pontok az új sor kezdetét mutatják; ezek a sorkezdő láncszemek.

Gyulladáscsökkentő test - gyertyák

Milyen is ez a "gyertya"?

Élelmiszeripari célokra alkalmazott hőszigetelő papírból hengerített cső. A gyertya kürtője élelmiszer minőségű méhviasszal / speciális nagytisztaságú parafinnal viaszolt 100 %-os pamutból készült, mely a gyertya fáklya része. Teljes hossza kb. 16-21 cm. Égési idő: 10-15 perc. A gyertya készen vásárolható. A gyártók bevizsgáltatták a megfelelő hatóságokkal és engedélyezett terméké lépett elő. Ma főleg természetgyógyászati alkalmazása ismert.

Hogyan hat a test - gyertya?

A fáklyarészt meggyújtják, miután a fülbe vagy a köldökbe helyezik. Az égéskor keletkező füsttel telítődik a belső üreg, és vákum keletkezik. A vákumnyomás és a szívóhatás ereje átnyomja a füstöt a bőrön, a bőr alatti szövetekbe, ahonnan így kiszippantja a gennyes üledéket. Ez aztán kicsapódik a gyertya legalján. Nagy előnye, hogy már régóta lerakódott gennyes törmelék, ízületi gyülemet is felold, magával tud ragadni ez a füst.

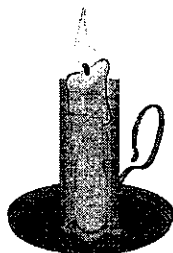
Miben segít a gyertya?

A fülnél: akut és krónikus nátha, allergiás orrfolyás, mandulagyulladás (enyhe és közepes fokú), rágóizületi fájdalom és mozgáskorlátozottság, fül és körötte levő lágyrészek fájdalma, fülzúgás, fül eredetű enyhe, közepes mértékű szédülések, enyhe, közepes halláscsökkenés.

A köldöknél: hasi fájdalmak, puffadás, emésztőrendszeri és idegi problémák, menstruációs görcsök oldása stb.

Galgahévízen is kipróbálhatjuk ezeket a gyógyító test-gyertyákat. Érdeklődni a SZÉPSEG SZIGET telefonján lehet Vizi Györgyinnél: 461-468.

Természetesen ez egy kiegészítő módszer, a kezelés előtt orvos véleményét ki kell kérni. Akut betegségeknel orvosi ellátásra van szükség.

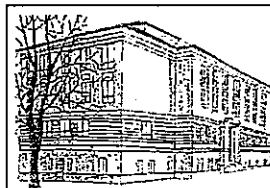
GYORS SEGÍTSÉG A BAJBAN

Éppen a húsvéti vendéglátás kapkodásában érthettek minket vagy gyermekeinket balesetek, amelyeket akkor is eláthattunk, ha nem volt itthon a háziorvosunk.

ÉGÉSEK: hozzáértünk a forró sütőhöz, ránk csöppent a gyertya, ránk fröcscent a forró olaj? Az égési sebeket mindenképp először le kell hűteni: fél percig hideg vízben tartani, vagy egy tiszta (?) ruhába tett jégkockát rászórítani. Fontos: az órát, karkötőt, gyűrűt rögtön vegyük le, nehogy majd a keletkező hólyagot felszakítsa. A vizes hűtés folytatódjék: jó a hideg vizes borogatás, amit félóránként cseréljünk, ez szinte mindig megelőzi a hólyagok keletkezését. Ha mégis kialakulnak, fél ne szakítsuk! Ezek a hólyagok védik az alatta lévő sérült bőrt, ezért sokkal jobb, ha steril mullópólyával vagy tiszta ruhával bekötözzük. Sok bajtól megszabadít, ha veszünk Naksol spray-t, s azonnal befújuk vele, amint lehűtöttük a megsérült bőrt. Naponta többször permetezzük be vele, így gyorsan gyógyul, ám ha nagy területen és mélyen égett meg a bőrünk, forduljunk orvoshoz.

ELVÁGTUK AZ UJJUNKAT: többnyire elég, ha csap alatt kimossuk és utána sebragasztóval vagy tiszta kötszerrel szorosan bekötjük. Általában nem javasolják az orvosok a fertőtlenítőszerrel, mert az marja a sebet és ezáltal a gyógyulást is késlelteti, viszont ha olyan élelmiszerrel dolgoztunk a balesetkor, ami bizonyos, hogy sok kórokozót tartalmaz, fertőtleníteni is kell (gyökérszűrés, nyers csirke darabolása). Ilyen esetekben is jó a Naksol, amely magas alkoholtartalma miatt fertőtleníti.

HASFÁJÁS, PUFFADÁS: néha még epeproblémák is jelentkeznek, mert a szokásosnál többet és zsírosabbat eszünk, ami a gyomrot, beleket és a májat is terheli. Néhány tanács: ha a húshoz csak zöldséget eszünk (párolva, főzélként, savanyúnak vagy salátának), akkor könnyen és gyorsan érezzük, de ha galuska vagy gombóc helyett krumpli a garnírozás, az is jól megköti a zsírt. Amelyik ételbe csak kívánczok, tegyünk koriandert és köménymagot, ha nem illik bele, étkezés után rácsajljunk el bármelyikből egy kanálnyit. A savanyú szabályozza az emésztést. Jó hatású a bőséges étkezés után (mint mindig) az almaecetes víz.

Kedves hatodik osztályos diákok!

Hatosztályos gimnáziumunkat a 2000/2001. tanévben az eddigieknél nagyobb létszámmal szeretnénk indítani.

Hatosztályos gimnáziumi osztályt először az 1998/1999. tanévben érettségiztettünk igen jó eredménnyel.

31 tanulóból 28 fő jelentkezett felsőfokú intézménybe, 25 főt felvettük.

Felvételi eredményük így országosan is kiemelkedően jó – 90%-os – volt.

Amennyiben felsőoktatási intézményben szeretnél továbbtanulni, használd ki az iskolánk kínálta felkészítési lehetőséget!

Ha szeretnéd tanulmányaidat intézményünkben folytatni, személyesen is érdeklődhetsz szüleiddelel együtt a lehetőségekről az igazgatóságon.

Kérjük a kedves Szülőket, hogy gyermekeikkel együtt gondolják át az általunk felkínált továbbtanulási lehetőséget!

A felvétel az általános iskolai eredményeken alapuló rangsorolás alapján történik.

Felvételi lap iskolánkban is kapható.

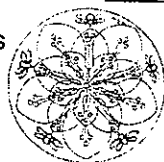
Címünk:

Petőfi Sándor Gimnázium, Gépészeti Szakközépiskola és Kollégium
2170 Aszód, Hatvani u. 3.

Tel./fax: 28/400-006

Paksi Ferenccé
igazgató

Május

Május

FELHÍVÁS

Tisztelt Olvasók!

Hazánkban, amint az az Önök számára is ismeretes, mind egészségügyi, mind gazdasági szempontból jelentős problémát okoz a parlagfű nagymértékű elterjedése.

A már mintegy 2 millió embertársunk asztmás megbetegedésében elsődleges szerepet játszó allergén növény hatékony irtásában társadalmi összefogásra van szükség.

Az életminőséget nagyban csökkentő asztma súlyos formájában életveszélyes is lehet, és mint ilyen okozója a parlagfű (illetve aki tömeges elszaporodását elősegíti), az állampolgárok egészséges életmódhoz való jogát sérti.

Gazdaságilag is jelentős terhetek ró ránk a parlagfű: munkakiesés, táppénz, gyógyítási költség, gyógyszerköltség, maradandó egészségkárosodás.

Mezőgazdaságban: termésnövekedés, parlagfűmaggal szennyezett vetőmag exportjának meghiúsulása.

Idegenforgalom: azok a külföldi allergiás és asztmás betegek, akik a nyári szabadságukat hazánkban szeretnék tölteni, kénytelenek más úticélt választani a levegő pollen-szennyezettsége miatt.

A parlagfű: *ambrosia elatior (artemisifolia) L.*

A parlagfű (helytelen elnevezése: vadkender) eredeti neve szerbű, mivel először hazánk déli területein jelent meg Horvátországból és Szerbiából felől.

Rendszerint a kétszikűek osztályába, a fészkesvirágúak rendjébe és a fészkesek családjába tartozik.

Porzós virágai, amelyek a rengeteg pollent termelik (egy növény akár 8 milliárd virágporsemet is termelhet, ez évente több ezer tonna) a hajtások csúcsán találhatók. Egy virágzatban 15-35 apró, lecsüngő, halványzöldre virág van.

Kikelés után már 4-6 leveles állapotban felismerhető, és kb. két hónap múlva (július 10-15.) kezd virágozni. Kaszattermésben lévő magját október végéig érleli be (általában 3-4 ezer csíráképes mag növényenként, amelyek akár **30-40 évig is megőrzik csíráképességüket**).

Erősen szeldeli, egy- és kétszeresen szárnyasan összetett levelei világoszöldek, puhák, spirálisan állók, bemetszett tojásdad cimpájúak, fonákukon rányomottan pelyhesek. Felső részében igen ágas szára rányomottan szőrös vagy érdes, lompán négyélű.

E gyomnövény júliustól október végéig virágzik. **Irtása leghatásosabb tavaszi megjelenésétől kezdve korai gyomlálással, illetve tömegesebb előfordulása esetén a virágzás előtt végzett rendszeres kaszálással.**

Fontos a területek **utóellonörzése**, mert az újabb hajtások megjelenése esetén a védekezés meg kell ismételní, és **több éven keresztül következetesen kell végezni**.

A parlagfű élőhelye, elterjedése

A parlagfű ma már az egész országban elterjedt. Homokon és kövöit talajokon egyaránt jól nő. Gabonaföldeken aratás után hirtelen növekedik, a tarlóit összefüggő állományként takarhatja, s még a többi gyomnövényt is elnyomja. Kapásokban kora nyárúól kezdve folyamatosan, nagy mennyiségben jelenik meg.

A parlagfű az agresszív gyomnövények valamennyi fegyverével rendelkezik: tág ökológiai toleranciával, gyors regenerációs és megtelepedési képességgel, amely által a bolygatott területek egyik leggyakoribb növényévé válhatott.

Nemcsak **szántóföldi**, hanem **városi gyomként** is ismert. A frissen feltört, még rendezetlen építési területeken, időlegesen megművelt, majd parlagon hagyott kertekben, elhanyagolt árokpartokon, parkok, utak szélén is megtalálható.

Azonos élőhelye miatt gyakran tévesztik össze az ugyancsak allergén fekete ürömmel (*Artemisia vulgaris*), virágzás előtt, hasonló levélzete miatt a bűdöskével vagy bársonnyákkal (*Tagetes*), amely dísnövény. A parlagfű a valódi vadkenderhez (*Cannabis sativa*) még csak nem is hasonlít. Ez utóbbi két növény nem is allergén.

Mi az allergia?

Az allergia (túlérzékenység) a szervezet védekező rendszerének (immunrendszer) kóros túlműködése.

Allergiás betegségről akkor beszélünk, amikor a szervezet az egészségre ártalmatlan anyaggal szemben olyan válaszreakciót produkál, mintha az az anyag káros lenne. Az allergiás reakciót kiváltó idegen anyag az allergén.

Azokban a szervezetben vagy szövetekben, ahol az allergiás folyamat zajlik vérbűdöség, gyulladás, ödéma, duzzanat, fájdalom jelentkeznek. A szemben, orron, bőrön pír, vladékozás, égő viszkető érzés figyelhető meg (pl. közhártyagyulladás, szénanátha). Az allergiás reakció egyik leg-súlyosabb formája a légutak elváltozásával járó asztma.

Hogyan alakul ki az allergia?

Az allergiára való hajlam igazoltan öröklődik. Emellett a környezeti hatások játszanak fontos szerepet az allergia kialakulásában.

Az érzékenyebb váláshoz általában idő kell (többszöri találkozás az allergénnel). Kezdetben a szervezet csak egyféle allergénre válik érzékenyebbé, később azonban egyre több anyag válik ki al-

lergiás reakciót. Hazánkban az egyik legagresszívabb allergén a parlagfű.

Az allergia főleg a városi környezetben (a különböző légszennyezők: por, kéndioxid, ólom, nitrogén-oxidok hatására) legyengült immunrendszert veszélyeztet, a légszennyezés hatására a nyálkahártyák védekező funkciója csökken, az allergia könnyebben kialakul.

Mit tehet az a személy, akinél allergiás reakció figyelhető meg?

Ha felőltről van szó, akkor a házi orvost, ha gyermekről, akkor a házi gyermekorvost kell felkeresni, akik ismertetik a beteggel vagy a hozzátartozójával a védekezés lehetőségét és kezelési útmutatást adnak.

Az allergiás személyek kivizsgálása és kezelése költséges egészségügyi tevékenység, amelyet részben az Országos Egészségbiztosítási Pénztár térít.

Milyen pollen válik ki allergiás reakciót és mikor?

A különböző növényfajok virágpora tél végétől novemberig található meg a légkörben. A pollen előfordulása tekintetében három időszakot lehet az év folyamán elkülönböztetni.

Az első időszak februártól júliusig tart. Ekkor a különböző fák és bokrok pollenjei találhatók meg a légtérben. Ezek közül erős allergén a **nyír**, a **mogyoró**, az **éger**, a **körös** és a **tölgy** pollenje.

A második időszakban a **pázsitfűvek** és a **nyári-ősi gyomok** pollenjének dominanciája figyelhető meg. Ez a periódus április végétől egészen október végéig is eltarthat.

A harmadik időszak a **nyári-ősi gyomok** pollenjének túlsúlyával jellemezhető. Ez az időszak július közepétől egészen a tél beálltáig, a fagyok jelenléteig tarthat. Jellemzője a parlagfű és az öröm pollenjének dominanciája. Hazánkban leggyakrabban a parlagfű válik ki allergiás reakciót.

Az allergének terjedésének nyomon követése

A levegő allergén részecskéinek (allergiát okozó pollenszemek és gombaelemek) monitorozása Nyugat-Európában az Európai Aeroallergén Hálózat (EAN) feladata.

Hazánkban az Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat által működtetett Aerobiológiai Hálózat 1992. óta tagja az EAN-nak. Jelenleg mérőállomásai Győrben, Zalaegerszegen, Pécsen, Szekszárdon, Kecskeméten, Békéscsábán, Szolnokon, Miskolcon, Budapesten a Szabadsághegyen, a Fodor József Országos Közegészségügyi Központ Országos Környezetegészségügyi Intézetben (továbbiakban: OKK-OKI), a Természettudományi Múzeum Növénytáránál és a Szegedi Tudományegyetem Növénytani Tanszékén működnek. Az állomások feladata meghatározni a levegő pollen- és gombaspóra tartalmát, illetve arról tájékoztatást adni. Az állomások adatait az OKI-ban dolgozzák fel és rendszeresen szolgáltatják a különböző egészségügyi intézmények, társadalmi szervezetek, önkormányzatok, valamint a médiának számára.

Emellett az országos és európai pollenhelyzetéről tájékoztat az **Interneten hozzáférhető információs adatbázis**, amely gyakorlati tanácsokat is tartalmaz.

Hogyan előzhetjük meg a virágpor okozta allergia kialakulását, illetve az évenkénti jelentkezősét?

Az elmondottakból következik, hogy a gyomnövények, ezek közül is elsősorban a parlagfű irtásának és a pázsitfű-félék rendszeres kaszálásának vagy nyírásának van a legnagyobb jelentősége. Ennek megvalósításához társadalmi összefogásra van szükség.

A parlagfű irtására a legalkalmasabb időszak az, amikor a gyomnövény már jól felismerhető, de még nem virágzik. Ezért az általában június-július hónapban feltélenül kaszálni, géppel vágni, kézzel irtani vagy vegyszerezni kell. Ezt követően szeptember végéig ha szükséges többször, de legalább még egyszer meg kell ismételní a beavatkozást.

Ennek megfelelően a települések belterületén a nem rendezett, gyomos területeket, a réteket, a legelőket rendszeresen nem gondozott részeit, a parlagfűledeket, az utakat, a vasutakat mentén lévő területeket és az árokpartokat, az erdőségek gyomos részeit rendszeresen, évente legalább kétszer kaszálni kell.

Mi az Egészségügyi Minisztérium szerepe a védekezésben?

Az Egészségügyi Minisztérium és a Környezetvédelmi Minisztérium az ország környezetegészségügyi helyzetének feltárása, áttekintése és a megoldások hatékony kivitelezése céljából hozta létre a Nemzeti Környezetegészségügyi Akcióprogramot a Nemzeti Környezetvédelmi Program szerves részeként. A program keretén belül folyik az ÁNTSZ parlagfű-mentesítési tájékoztató és egészségnevelő munkája. A területi munka összehangolását az ÁNTSZ megyei/fővárosi intézeteiben kinevezett koordinátorok végzik.

Legfőbb cél, hogy a lakosság felismerje a növényt minden fejlődési stádiumban, együttműködjön a lakóköznyezet gyommentesen tartásában, ismerje a parlagfűmentesítés lehetőségeit.

A vonatkozó jogszabályok adta lehetőségek keretében erőteljes fellépésre van szükség ahhoz, hogy az ország elgyomosodott területeit felszámoljuk.

Mindezek szellemében kérem az Önök együttműködését az allergiás megbetegedésben szenvedő gyermekek, felnöttek és a ma még egészségesek védelme érdekében.

Dr. Gágl Árpád

FELHÍVÁS!!!

A galgahévízi Pávákör jó hangú és énekelni szerető fiatal lányokat, asszonyokat, legényeket, férfiakat keres, akik szeretnék folytatni az együttes hagyományait és tovább erősíteni a Vass Lajos-díjas társaság hírnevét. Várunk Benneteket sorainkba!

Dr. Basa Antal
polgármester

Káles Éva
együttesvezető

Kiadja a Galgahévízi Önkormányzat Polgármesteri Hivatala

Felelős kiadó: Dr. Basa Antal polgármester

Felelős szerkesztő: Basa Barbara

Nyomdai előkészítés: Gradus Stúdió - Aszód

Készült az ArtWind Kft. nyomdájában

